

Beretning fra

Vasac Odsherred

Center for Social og Psykiatri

Status og tilbageblik 2017-2018

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Lovgrundlag	3
Organisering.....	3
Overblik - hvad er Vasac?.....	3
Værdier	4
Vasacs kerneopgave	4
Tilgang og arbejdsform.....	4
Personale	5
Faciliteter, aktiviteter og opgaver.....	6
Borgernes aldersfordeling.....	6
Antal borgere og pladser fordelt på de enkelte indsatser.....	7
Indsatser og konkrete aktiviteter	8
Arbejdsmetode	8
Beskyttet beskæftigelse (Servicelovens §103, kerneydelse)	9
Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018	10
Aktivitets- og samværstilbud (Servicelovens §104, kerneydelse).....	11
Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018	11
Jobafklaring/virksomhedspraktik	14
Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018	15
STU - Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse.....	16
Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018	16
Særlige fokuspunkter.....	19
§103-tilbud (beskyttet beskæftigelse)	19
§104-tilbud (aktivitets- og samværstilbud).....	19
STU Odsherred.....	19
Perspektivering.....	20

Indledning

Denne beretning fra Vasac Odsherred (forkortet til *Vasac* i beretningen) giver en kort introduktion til, hvad Vasac er. Beretningen indeholder også en status for årene 2017-2018. Endelig giver beretningen et indblik i den idémæssige baggrund og de driftsmæssige forhold, der gør sig gældende i Vasac.

Lovgrundlag

Vasacs tilbud om beskyttet beskæftigelse sker på grundlag af Servicelovens §103, som forpligter kommunalbestyrelsen til at give tilbud til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning.

Målgruppen for beskyttet beskæftigelse er borgere med omfattende begrænsninger i arbejdsevnen, og som ikke er i stand til at opnå eller fastholde beskæftigelse på normale eller særlige vilkår.

Vasacs aktivitets- og samværstilbud sker på grundlag af Servicelovens §104, som forpligter kommunalbestyrelsen til at give sådanne tilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Formålet med tilbuddet er at opretholde eller forbedre målgruppens personlige færdigheder eller livsvilkår.

Målgruppen for aktivitets- og samværstilbud er borgere med svære og eller fuldstændige begrænsninger, men som samtidig har behov for aktiviteter og socialt samvær.

Organisering

Vasac er organisatorisk placeret som en del af Center for Social og Psykiatri i Odsherred Kommune.

Overblik - hvad er Vasac?

Vasac er beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud for borgere i ovennævnte målgrupper.

Vasac tilbyder ligeledes Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU) og Jobafklaring, med baggrund i vores specialviden om beskæftigelse/læring.

Borgerne tilbydes beskæftigelse med bl.a. produktion, butik med salg af egne varer, servicejob, pædagogik, omsorg, træning og uddannelse, dette er for at sikre, at der er så mange valgmuligheder for den enkelte borger som muligt.

Værdier

Vasac arbejder ud fra følgende værdigrundlag i samarbejde med den enkelte borger og dennes netværk:

- Dine værdifulde egenskaber skal kunne komme til udtryk i samfunds- og arbejdsliv.
- Du skal kunne opleve dig som et integreret og inkluderet menneske i samfunds- og arbejdslivet.
- Du har værdi i dig selv, for din familie og netværk og for samfundet!

Vasacs kerneopgave

At give borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale vanskeligheder mulighed for at vedligeholde og udvikle deres personlige og sociale kompetencer gennem individuel beskæftigelse, arbejde, uddannelse og aktiviteter således, at det medvirker til den enkeltes inklusion i det omgivne samfund.

Tilgang og arbejdsform

Vasac arbejder rehabiliterende og habiliterende, hvor man ser på det enkeltes menneske i forhold til funktionsniveau, ønsker og drømme.

I Vasac forstår vi rehabilitering som en målrettet samarbejdsproces mellem borgeren, de pårørende og de involverede fagfolk. Formålet med rehabiliteringen er, at borgeren støttes i at opnå et godt og meningsfuldt liv.

Habilitering forstås som en indsats rettet mod borgere med handicap, som på grund af deres handicap har behov for støtte til at udvikle, bevare og bruge deres potentiale bedst muligt.

Vores forståelse indebærer, at alt samarbejde med borgerne tilrettelægges individuelt på grundlag af borgernes egne ønsker og drømme. På den baggrund laver borgeren og Vasac en handleplan med delmål og mål.

Handleplanen medvirker til at skabe en tydelig mening med indsatsen for både borgeren og for personalet.

Der er en koordineret indsats fra alle nødvendige fagligheder og andre aktører, i tæt samarbejde med borgeren og dennes netværk.

Eksempelvis indrages personale fra bosteder, forældre, pårørende, relevante fagpersoner o.a. Inddragelsen sker med borgerens accept, og formålet er at få så mange aspekter med, til gavn for den indsats, der skal til for at gennemføre borgerens handleplan.

I Vasac er der løbende samtaler med borgerne om deres muligheder. Samtalerne bruges til løbende at justere indsatsens praktiske indhold og retning i forhold til borgerens udvikling.

Mindst en gang om året holdes der møde med borgeren om dennes handleplan. Mødet bruges til at evaluere forløbet og vurdere, om det samlede formål og mål med indsatsen skal justeres samt eventuelle nye tiltag.

Personale

Med baggrund i de mange forskellige opgaver og aktiviteter er personalegruppen sammensat fra mange forskellige faggrupper og med mange forskellige kompetencer (jf. skema nedenfor).

Alle medarbejdere indgår i en fælles løsning af af opgaverne, hvilket betyder, at de samlede kompetencer anvendes på tværs af indsatserne.

Personalet indgår i teams, hvor medarbejderne er fælles om arbejdet med de enkelte borgere, som får en kontaktperson i teamet.

Der arbejdes således tværfagligt mellem de enkelte enheder, teams og de enkelte medarbejdere, for at sikre, at der i hele Vasac kommer så mange relevante kompetencer i spil og derved sikre, at borgerne får de bedste muligheder.

I nedenstående tabel ses personalesammensætning og aldersfordeling; der er ikke medtaget ledelse og servicemedarbejdere.

Indsats:	Uddannelse/kompetencer:	Personale i alt:	18 - 25 år:	25 - 39 år:	40 - 64 år:	65+ år:
Thorshøj §103	Værkstedsassistenter Socialpædagoger	3 1		1	1 1	1
Thorshøj §104	Omsorgsmedhjælper Pædagogstuderende Social- og sundhedsass. Socialpædagoger	12	1	1 2	1 7	
Væksthus §103	Socialpædagoger Værkstedsassistenter	3			1 2	
Jobafklaring (LAB §32 og §42)	Specialister	1			1	
STU	Værkstedsassistenter Omsorgsmedhjælper	3	1		2	

Faciliteter, aktiviteter og opgaver

Fysisk placering:	Indhold:	Aktiviteter/opgaver:	Borgeridentitet:
Thorshøj, Nykøbing	Beskyttet beskæftigelse	Produktion Lager Kantine Eksterne opgaver o.a.	Borgere med omfattende begrænsninger i arbejdsevnen, og som ikke er i stand til at opnå eller fastholde beskæftigelse på normale eller særlige vilkår.
Thorshøj, Nykøbing	Aktivitets- og samværstilbud	Sanserum Aktivitetsrum Musik Butik o.a.	Borgere med svære og eller fuldstændige begrænsninger, men som samtidig har behov for aktiviteter og socialt samvær.
Thorshøj, Nykøbing	Jobafklaring	Erhvervsafklaring af borgere visiteret fra Jobcentret	Borgere, som har en meget lille eller ingen arbejdsidentitet.
Væksthuset, Annebergparken Nykøbing	Beskyttet beskæftigelse	Gartneri Drivhus Vedligeholdelse af udearea-ler o.a.	Borgere med omfattende begrænsninger i arbejdsevnen, og som ikke er i stand til at opnå eller fastholde beskæftigelse på normale eller særlige vilkår.
Væksthuset, Annebergparken Nykøbing	Jobafklaring	Erhvervsafklaring af borgere visiteret fra Jobcentret	Borgere, som har en meget lille eller ingen arbejdsidentitet.
STU Odherred, Vig	Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse	Ungdomsmiljø Bo-undervisning Arbejdsorientering Boglig undervisning	Borgere med særlige behov med et vist funktionsniveau samt Borgere med særlige behov med et begrænset funktionsniveau.

Borgernes aldersfordeling

Antal borgerne, fordelt på alder:	18 - 24 år:	25 - 39 år:	40 - 64 år:	65+ år:	Antal borgere i alt:
§103	12	19	20	1	52
§104	3	6	13	7	29
Jobafklaring	13	13	6	-	32
STU	12	-	-	-	12

Antal borgere og pladser fordelt på de enkelte indsatser

Indsats/lovgrundlag:	Antal normerede pladser:	Faktisk belægning pr. oktober 2018:	Faktisk antal borgere pr. oktober 2018:	Forløbenes varighed:
Serviceoven §103, beskyttet beskæftigelse	42	41 hele pladser	52 (fordelt på halve og hele pladser)	Når borgerne er visiteret, kan de blive så længe, de ønsker, eller indtil de overgår til andre tilbud/job frem til pensionsalderen.
Serviceoven §104, aktivitets- og samværstilbud	28	26 hele pladser	29 (fordelt på halve og hele pladser)	Når borgerne er visiteret, kan de blive så længe, de ønsker, eller indtil de overgår til andre tilbud/job frem til pensionsalderen.
Jobafklaring/ Virksomhedspraktik	Udbud og efterspørgsel	Antal forløb pr. oktober 2018: 32	32	Op til 12 uger, længere forløb kan forekomme.
STU (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse)	20	12	12	Typisk 3 år.

Det er muligt at have et halvdagstilbud på Vasac, da nogle borgere af forskellige årsager ikke ønsker eller magter et heldagstilbud. Det betyder, at der kan være flere borgere visiteret til Vasac end det normerede antal borgere.

Indsatser og konkrete aktiviteter

Jf. oversigterne på side 6 følger herunder en beskrivelse af metode og de forskellige indsatser i Vasac-regi samt de særlige initiativer og aktiviteter, der har været i 2017 og i 2018.

Arbejdsmetode

Grundmetoden i Vasac består af 3 elementer:

1. Afklaringsforløb: Afklaring af ønsker og interesser er med til at åbne borgerens øjne for deres ressourcer, kompetencer og for nye interesser. Interesser, der ofte spænder vidt. Afklaringsforløbet er baseret på Appreciative inquiry (AI)-tilgangen, der fokuserer på borgerens ressourcer, kompetencer og styrker - altså på deres succesoplevelser og alt det, de kan - i stedet for på det, de ikke kan.
2. Læring/uddannelse: Læring/Uddannelsesdelen består af træning/sidemandsoplæring, der varetages af Vasacs personale.
3. Arbejde/praktikforløb: Praktikforløb kan både finde sted i Vasacs beskæftigelses- og aktivitetstilbud, i praktikforløb forskellige steder i Odsherred Kommune eller uden for kommunen. Forløbene er praktisk orienterede og bygger på mesterlæreprincipperne og sidemandsoplæring.

Herunder følger et eksempel på et forløb med udgangspunkt i grundmetoden (et §103-forløb):

En borger ønsker at arbejde med rengøring (afklaring)

Borgeren skal gøre gulve rene (uddannelse/læring)

Det gik godt med at bruge moppen, men der var for meget sæbe i vandet (afklaring)

Borgeren skal lære at dosere sæbe og vand (uddannelse/læring)

Borgeren kommer i arbejde/praktik inden for service (Arbejde/praktikforløb)

Det gik godt (afklaring)

Der findes en arbejdsplads (arbejde/praktik)

Ovenstående er naturligvis en forenklet beskrivelse. Forløbet af processen vil være forskelligt fra borger til borger alt afhængig af den enkeltes færdigheder og forståelse. Derfor er der også forskel på den tid, som den enkelte bruger på at færdiggøre processen.

Grundmetoden svarer til, hvad de fleste af os gør, hvis vi skal løse en opgave og få indfriet vores ønsker og behov. Forskellen er, at de fleste borgere i Vasac har behov for hjælp til få struktur og gennemsuelighed. Derfor ser Vasac sig som nødvendigt "hjælpemiddel", der kan hjælpe og støtte den enkelte borger til at strukturere og gennemføre de tre faser, som beskrives ovenfor.

Beskyttet beskæftigelse (Servicelovens §103, kerneydelse)

Antal forløb fordelt på borgernes alder:	18 - 24 år:	25 - 39 år:	40 - 64 år:	65+ år:	Total:
Beskyttet beskæftigelse, §103	12	19	20	1	52

Vasac tilbyder beskyttet beskæftigelse til personer under folkepensionsalderen, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemstillinger ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning.

Borgeren, lederen og kontaktpersonen afholder udviklingssamtaler mindst en gang årligt. Samtalerne fokuserer på borgerens ønske til fremtidig beskæftigelse. På baggrund af samtalerne bliver borgeren præsenteret for andre jobområder og -muligheder.

I dagligdagen er der en løbende dialog med borgeren. Denne dialog kan også ligge til grund for, at der sker ændringer for borgeren. Det kan eksempelvis være, at borgeren gerne vil have noget andet arbejde, og så bliver der handlet med det samme for at indfri borgerens ønsker.

Der udarbejdes herefter en handleplan. Planen kan indeholde flere delmål for at fremme, at borgeren kan få sine ønsker opfyldt. Alle delmål er tidsbegrænsede. De fastlægges sådan, at de er krævende nok til at udfordre borgeren, men ikke så krævende, at borgeren ikke vil kunne nå dem. Dette fordi vi har erfaring for, at borgerens oplevelse af, at der sker en positiv progression, er den bedste motivationsfaktor. Delmålene afbalanceres derfor altid imellem, hvor borgeren er på et givent tidspunkt, og hvor borgeren er på vej hen.

Der er et antal borgere, der igennem årene er kommet i ekstern beskæftigelse, og nogle, der er på vej hertil, via de mange eksterne opgaver, Vasac udfører. Eksempelvis er der borgere, der er i støttet beskæftigelse på hotel- og restaurationsvirksomhed, i malerfirma, i trælast, i tøjbutik o.a., hvor Vasac kan yde eller delvist har en støttende funktion for at være bindeled mellem borgeren og virksomheden.

Eksempelvis kan nævnes samarbejdet med Hotel Højby Sø, hvor der er en gruppe borgere, som sammen med en medarbejder klargør og ordner værelserne på hotellet. Udover det er der en borger, som har fået fast arbejde på hotellet, og som således er en del af hotellets faste personale, og samtidig får vejledning og støtte fra Vasac.

Indsatstype:	Periode:	Antal borgere:	Virksomhedstype:
På vej i praktik	2018	3	Privat
Støtte fra Vasac	2012 - 2018	25	Privat/offentlig
Job på særlige vilkår	2012 - 2018	9	Privat/Offentlig
Ordinært job	2012 - 2018	2	Privat

Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018

Der har været et projekt i Væksthuset i Annebergparken med "Atrium-gruppen", hvor opstart var i Væksthuset i 2016 med en fernisering. Udstillingen kørte frem til sommeren, hvorefter udstillingen turnerede rundt i landet, med planlagt afslutning ultimo 2018 i Middelfart.

Væksthusets borgerindsats i denne kunstevent har været levering af blomster til ferniseringen og til to af de afsluttende udstillinger. I forbindelse med fernisering og udstillingerne har Væksthuset været nævnt i presse og andre medier, hvilket har bidraget til borgernes følelse af at være en del af et fællesskab og dermed deres inklusion.

Der er i samarbejde med en erhvervskonsulent i Odsherred Kommune og den nye ejer i Annebergparken indledt forhandlinger om samarbejde vedrørende levering af økologiske krydderurter og grøntsager til cateringfirmaer i Annebergparken og eventuelt vedligehold af arealer i Annebergparken. Det vil give nye og spændende opgaver for de borgere, der er tilknyttet Væksthuset.

Der er indgået nye samarbejdsaftaler i Væksthuset, med blandt andet Holbæk Sygehus, Grøntorvet/Per Dyrby, som betyder en udvidet mulighed for, at borgerne kan være ude i private og offentlige virksomheder, hvor opgaverne primært er levering og pasning af planter. Der er indgået nye samarbejdsaftaler for at sikre udvikling af interne og eksterne produktions-tiltag/beskæftigelse. Her er Vasac underleverandør til andre virksomheder, og disse aftaler indbefatter montering, pakning o.a. af produkter.

Udover beskæftigelse er der fokus på, at borgerne vedligeholder deres færdigheder og tilbydes voksenkompenserende specialundervisning, musik/kreativ og motion, som mange har glæde af, især de unge borgere. Det kan betragtes som "efteruddannelse" for borgerne, på lige fod med andre virksomheders forpligtigelse over for personalet, som kan deltage i kurser, temadage og andet.

Gældende for alle aktiviteter er, at borgeren er tæt inddraget i alt og således opnår medvirken til social inklusion i mødet med andre, uden for institutionelle rammer.

Aktivitets- og samværstilbud (Servicelovens §104, kerneydelse)

Antal forløb fordelt på borgernes alder:	18 - 24 år:	25 - 39 år:	40 - 64 år:	65+ år:	Total:
Aktivitets- og samværstilbud, §104	3	6	13	7	29

Vasac tilbyder aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemstillinger til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene.

Der bliver brugt flere forskellige pædagogiske metoder og værktøjer. Alle med individuelt fokus på den enkelte borgers forudsætninger/muligheder. Det skal sikre, at hverdagen bliver overskuelig, og skal forsøge at give de bedste muligheder for, at borgeren bliver tolket rigtigt, så muligheder og ønsker kan imødekommes. Dette sker ved planlagte aktiviteter, hvor borgeren har flere valgmuligheder. Eksempelvis omfatter aktiviteterne korsang, rytmik, IT, kommunikation, sanseraktiviteter o.a.

Individuelt fokus på det habiliterende og socialiserende arbejde med den enkelte borger understøttes af en handle-/aktivitetsplan. I løbet af næste år implementeres et IT-system, som gør det muligt for de forskellige aktører, der har berøring med borgeren, at samordne og koordinere disse handle-/aktivitetsplaner.

En typisk dagligdag går med formiddagsaktiviteter på tværs af grupperne, som er sammensat på en måde, så de enkelte borgere får mest udbytte af samvær med de øvrige. Det er ikke den enkeltes funktionsniveau, der er afgørende for denne sammensætning, men borgernes indbyrdes samspil.

Eftermiddagsaktiviteter foregår i de enkelte grupper, med fokus på ADL, vedligeholdelse af færdigheder og daglige gøremål. Dette bygger på et princip om at "bevare det, den enkelte borger kan", og for at der kan ske en positiv progression, bliver der indlagt flere tiltag, når borgeren er parat til det.

Borgerne kan desuden have små job og enkelte forpligtelser, på Thorshøj, som på den måde giver dem muligheder for at indgå i et arbejdsfællesskab og derved få et ansvar. Det sker for at sikre, at der på sigt kan opnås social inkludering.

Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018

Der foregår en løbende udvikling af visuelle kommunikationsformer, med udgangspunkt i den enkelte borger. I 2017-2018 har der været fokus på at afdække muligheder for en kommunikationsform for borgere uden sprog, herunder ved brug af IT-system med øjenstyring. Et sådant system forventes implementeret ultimo 2018. Vasacs personale har undersøgt og sat sig ind i, hvilke muligheder der er inden for ny teknologi og har på den baggrund afdækket og iværksat dette understøttede kommunikationssystem for borgerne.

Da en stor del af borgerne ikke har et verbalt sprog, er det nødvendigt at bruge andre former for kommunikationssystemer, som kan give dem mulighed for at udtrykke bl.a. ønsker og behov.

Vasac indkøber/låner udstyr og ”træner” sammen med borgerne i brugen af forskellige kommunikationshjælpemidler. Dette kan være med til, at den enkelte, eventuelt, kan få et personligt hjælpemiddel til kommunikation, som de kan bruge i andre sammenhænge. Det kan være billedmateriale, talecomputer, o.a.

Der har været et særligt fokus på at forbedre de sansemotoriske aktiviteter, hvor alle sanser bliver stimuleret. Det er specielt værdifuldt for den gruppe borgere, der har behov for hjælp til det meste i deres hverdag.

For andre borgere er der iværksat en udvikling af det kreative/musiske/medie. Borgerne får fokus på at arbejde med billeder, video og sangskrivning. Den kreative tilgang og udførelse er en værdifuld udtryksform, som skal styrke dem i dagligdagen. Grundtanken bag dette er, at hvis man har svært ved at give udtryk for tanker, ønsker og behov, kan det komme til udtryk ved at udtrykke sig med andre virkemidler end det talte sprog.

KARINA OG MUSIKKEN

Da Karina startede i Vasac Thorshøjs aktivitets- og samværstilbud, var hun meget utryk ved at være sammen med de andre deltagere. Hun havde svært ved at forstå, hvad de ville med hende, når de kontaktede hende. Hendes selvværd var lavt og hendes indsigt i, hvad hun kunne og ikke kunne var meget svag. Samtidig havde hun udfordringer med sin hukommelse. Noget, der også havde betydning for hendes selvværd.

Karina boede på det tidspunkt hjemme hos sine forældre.

Karina var meget interesseret i musik. Hun startede derfor med at spille og synge i Vasac Thorshøjs orkester. Hun deltog også i rytmik og bevægelse samt hyggekør. Karina var hurtig til at lære og deltog ivrigt. Det var tydeligt, at aktiviteterne gjorde noget godt for hendes opfattelse af sig selv og for hendes selvværdsfølelse.

Hun havde mange samtaler med sin kontaktperson om at skrive digte, musik og sange. Noget, hun gjorde sig mange tanker om. Samtalerne hjalp Karina med at få struktureret tankerne. Karina udviklede sig hurtigt både socialt og følelsesmæssigt. Noget, som på kort tid også ændrede hendes samvær med andre.

Sammen med orkestret var hun flere gange ude at optræde. Det gav hende mere selvtillid, og hun kunne nu også håndtere kritiske og pludseligt opståede situationer, når orkestret var ude at optræde.

Erfaringerne betød, at Karina også gerne ville deltage i musik- og kulturlivet i nærområdet. Hun optrådte til kulturelle arrangementer med sine egne sange på lige fod med de øvrige optrædende.

Interessen for sang og musik fik også betydning Karinas ønske om beskæftigelse. Hun ville gerne i praktik to dage om ugen hos en musikforhandler. Karina var i praktik i et år. Forløbet gav hende mere selvtillid. Det betød, at hun ikke længere var nervøs og angst for at tage fat på nye ting. Det betød også, at hun i dag er i stand til at tage noget sådant som en udfordring og ikke noget, der er truende.

Karina er nu flyttet hjemmefra og klarer at bo alene.

Karina har, i samarbejde med Ung i Odsherred, en plan om at indgå i et projekt, som giver hende mulighed for yderligere at udvikle sin force inden for sangskrivning, musik og kreativitet.

Samtidig ønsker hun fortsat at have en tilknytning til Thorshøjs aktivitets- og samværstilbud og den støtte, hun oplever, at det giver hende.

Vasacs eget band "Petit", har været rundt mange steder for at optræde med deres musik.

I starten var bandets medlemmer tilbageholdende, men de er nu en del af et fællesskab, hvor de via sang og musik udtrykker deres meninger og holdninger.

Billedet er fra Petits optræden på Sjællands-festivalen, som er en lukket musikfestival for borgere med særlige behov.

Jobafklaring/virksomhedspraktik

Antal forløb fordelt på borgernes alder:	18 - 24 år:	25 - 39 år:	40 - 64 år:	65+ år:	Total:
Jobafklaring, LAB §32 og §42	13	13	6	-	32

Virksomhedspraktik oprettes efter *Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats* (forkortet LAB) §32 eller §42 og udbydes på kontrakt.

Virksomhedspraktikken skal udvikle eller afdække borgerens faglige og sociale kompetencer og afklare beskæftigelsesmål. Praktikken skal også medvirke til opkvalificering rettet mod beskæftigelse på arbejdsmarkedet, eller opkvalificering til at påbegynde en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Oftest vil virksomhedspraktikken have et forløb på op til 12 uger med et timetal, som er tilpasset til den enkelte borger. Længere forløb forekommer også, hvis det vurderes, at der er et konkret behov for det.

Virksomhedspraktikken foregår på et eller flere af Vasacs værkstedsområder. Borgeren er sammen med de øvrige, som arbejder på værkstederne, og indgår i det daglige arbejde i lighed med, hvad der foregår på en almindelig arbejdsplads.

Det er ofte set, at der sker en positiv udvikling, når borgerne bliver en aktiv del af beskæftigelsen og indgår i et arbejdsfællesskab. Det giver borgerne en ny indsigt i deres muligheder, og hvad de gerne vil.

Det sociale fællesskab og arbejdsidentiteten er en vigtig del af praktikken. Det at være en del af noget og have en funktion har i sig selv en rehabiliterende effekt.

Hovedformålet med jobafklaring og virksomhedspraktik er som sådan ikke en rehabiliterende indsats. Det er en vurdering af borgerne i en periode med henblik på at kunne dokumentere deres erhvervsevne. Evalueringsrapporten er en vigtig del i sagen, når borgerens fremtidige muligheder skal vurderes.

Der er fokus på funktionsniveauet i forskellig arbejdsituationer. Sammen med borgerens egne erfaringer er det grundlaget for det afsluttende møde med borgeren, borgerens sagsbehandler, evt. borgerens mentor og Vasac.

Det er meget afgørende for et vellykket praktikforløb, at der er en god relation mellem borgerne og Vasac. Derfor er der en meget tæt/daglig kontakt til borgerne, med løbende opfølgning, som betyder, at mange problemer/udfordringer kan tages i opløbet.

For at kunne arbejde med de forskellige udfordringer, som borgerne kan have, er det vigtigt, at Vasac løbende holder sig fagligt opdateret på mange forskellige og komplekse områder.

Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018

Der er indgået en ny kontrakt med Center for Job og Ydelser med kravspecifikationer, som sikrer, at der er en gensidig forventningsafstemning, hvilket betyder, at det er klart for borgeren, hvad forløbets indhold og formål er.

Ydermere sikrer det, at sagsbehandleren i Job og Ydelser og Vasacs konsulent har samme udgangspunkt i forhold til indsatsen.

Det er vigtigt, at borgerne oplever, at sagsbehandleren i Job og Ydelser og Vasac samarbejder omkring borgernes videre forløb, at de oplysninger, som allerede er i sagen, og de oplysninger, som efterfølgende tilgår sagen, er kendt både for sagsbehandleren og for Vasac. Vasac deltager løbende i interne møder på Jobcentret, hvilket også sikrer et tættere samarbejde og en koordineret indsats.

STU - Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse

Antal forløb fordelt på borgernes alder:	18 - 24 år:	25 - 39 år:	40 - 64 år:	65+ år:	Total:	Heraf uden-kommunale:
STU	12	-	-	-	12	5

Den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU) er en 3-årig uddannelse, som udbydes på kontrakt. Uddannelsen sigter mod en målgruppe, der af mange årsager, som eksempelvis udviklingshæmmning, særlige sociale udfordringer og andet, ikke har mulighed for at tage en ordinær kompetencegivende uddannelse. Elever kan visiteres til denne ungdomsuddannelse, fra de er ca. 17 år, og uddannelsen skal være afsluttet inden det fyldte 25. år.

Den enkelte elev på STU "uddannes" til selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet og arbejdslivet. Den unges kvalifikationer, modenhed og interesser udvikles gennem en planlagt og koordineret uddannelse. Elevens aktiviteter og disses indhold tilrettelægges sammen med eleven og tager udgangspunkt i elevens forudsætninger og muligheder.

Det er væsentligt, at der er et markant individuelt fokus på den enkelte elev, og at alle elever tager ansvar for egen læring, for at få et så selvstændigt voksenliv, som muligt. Det betyder, at der arbejdes målrettet for, at eleverne får rutiner og struktur, som støtter dem til at kunne opfylde de krav, som er nødvendige for at kunne modtage undervisning. Herunder at stå op om morgenen, at kunne transportere sig til undervisningsstedet med mere.

Den kommunale UU-vejleder udarbejder sammen med eleven en uddannelsesplan. STU udarbejder på baggrund af den en undervisningsplan. Eleven kan komme med ønsker til, hvad undervisningsplanen skal indholde, og hvilke udviklingsmål der skal opsættes.

Der er tæt samarbejde med kommunens UU-vejleder, sagsbehandler og forældre/pårørende. For at tilgodese det individuelle fokus samarbejdes på tværs med mange andre fagpersoner i kommunen. Det kan være fagpersoner fra UCO, fagpersoner fra musikskolen, fagpersoner fra Ung i Odsherred, og andre. Dette for at tilgode se de mange individuelle behov.

STU i Odsherred har et perspektiv, der fokuserer på elevernes mulighed for at blive en del af et arbejdsmarked, uanset om det er på særlige vilkår, i støttet/beskyttet beskæftigelse eller ordinært arbejde. STU'en giver eleverne mulighed for at komme i praktik og at få viden om erhverv og arbejdsmarkedsforhold.

STU i Odsherred og Vasacs jobafklaring har etableret et samarbejde, som sikrer, at der sker en afklaring af eleverne på det sidste skoleår, således at eleven kan få en vurdering af deres fremtidige muligheder. Det er et værdifuldt værktøj for eleven, for Jobcentret, Voksenafdelingen-Myndighed og andre samarbejdspartnere i forhold til elevens fremtidsmuligheder.

Særlige initiativer og aktiviteter i 2017-2018

STU i Odsherred Kommune har implementeret et nyt IT-system, som gør, at der kan deles undervisningsplaner og uddannelsesplaner med bl.a. UU-vejleder i kommunen. STU har tilkøbt en udvidet pakke, som skal sikre en ensartethed mellem planerne fra UU-vejleder og Vasacs indsatser for eleverne, således at der kan følges op på planer og vurderes på udvikling og progression.

Da alle initiativer tages i samarbejde med eleven, bliver systemet også et godt dialogværktøj, som understøtter, at eleven kan tage ansvar for egen læring. Styrken ved systemet er, at alle initiativer tages i samarbejde med den enkelte elev, og derved bliver det også et godt dialogværktøj, som sikrer, at eleven tager ansvar for egen læring.

METTES SÆRLIGT TILRETTELAGTE UDDANNELSESFORLØB

Da Mette startede på STU, havde hun behov for hjælp til at få en stabil hverdag og en grundlæggende personlig tryghed. Mette led ofte af angst og havde vanskeligt ved at omgås andre i sociale sammenhænge. Hun havde også haft et misbrug og havde nogle dårlige kammerater.

På starttidspunktet havde Uddannelsesvejledningen i en erklæring vurderet, at Mette aldrig ville kunne klare at have et arbejde på almindelige vilkår.

Det var i begyndelsen nødvendigt at vække Mette og hente hende, hvis hun skulle møde op, hvad der var forudsætningen for, at hun over tid kunne blive en del af uddannelsen og være sammen med de øvrige elever. Hun var på det tidspunkt bedre fungerende end de andre elever. Det gav hende mulighed for at spejle sine problemer i forhold til de andres og få en bedre forståelse af, hvad hun selv kunne og ikke kunne.

Med tiden fik Mette et par gode kammerater blandt de andre elever. Hun begyndte så småt at interessere sig for undervisningen og for de forskellige muligheder, som undervisningen gav.

Hun blev specielt interesseret i undervisningen om forskellige job- og uddannelses-muligheder. Gradvist fik hun et ønske om at arbejde udendørs, gerne i et anlægsgartner-lignende job. Medarbejderne arbejdede derfor med at støtte og motivere Mette i at komme i praktik, hvor hun kunne arbejde med gartnerlignende arbejde. Både hun og medarbejderne mente, at hun i sådan et arbejde ville kunne få den ro, som hun behøvede i et miljø, hvor der ikke var for mange mennesker omkring hende.

Det blev aftalt, at Mette skulle prøve at komme i praktik på en kirkegård, som STU Odsherred havde kontakt med. Som udgangspunkt blev der ikke lagt vægt på, hvor mange timer om dagen og hvor mange dage om ugen det skulle være. Det afgørende var, at Mette fik mulighed for at prøve, hvad et arbejde som gartner kunne indeholde.

Kirkegården er en lille arbejdsplads med kun to medarbejdere. Der var tid og overskud til at give plads til Mette og tage hensyn til hendes behov for tryghed, støtte og rare arbejdsrelationer.

Kontaktpersonen fra STU Odsherred havde et tæt samarbejde med Mette og praktikstedet og var på jævnlige besøg på arbejdspladsen.

Kort tid efter hun var begyndt, ønskede Mette at være i praktik fire dage om ugen på fuld tid. Der blev derfor lavet en praktikkontrakt, som også forholdt sig til arbejdet med de udfordringer, Mette havde i arbejdet.

De første tre måneder mødte Mette stabilt og arbejdede flittigt. Samarbejdet med kollegerne fungerede meget fint. Mette tog del i løsningen af alle arbejdsopgaver, herunder også ved de kirkelige handlinger. Hun fik sit eget ansvarsområde på kirkegården. Erfaringerne gjorde, at Mette efter et stykke tid gerne ville uddanne sig. Men hun havde ikke lyst til "at sidde på skolebænken".

Mettes praktikkontrakt blev forlænget. Hun fik i løbet af det næste år tilbudt forskellige kurser om beskæring, granudlægning, pasning af grønne anlæg, stauder, reparation og brug af maskiner i gartnerfaget. En af medarbejderne på kirkegården deltog sammen med Mette i kurserne.

I forløbet udvikler Mette sig meget i forhold til arbejdet som kirkegårdsmedhjælper. Ved afslutningen af det treårige STU forløb aftales det med Mette og Jobcentret, at hun skal fortsætte sin udvikling i forhold til den type arbejde, som hun havde på kirkegården.

Inden Mette slutter STU-forløbet, opfordrer graveren hende til at søge en ledig stilling på kirkegården.

Menighedsrådet besluttede sig til at fastansætte Mette som kirkegårdsmedhjælper på fuld tid.

Særlige fokuspunkter

I løbet af det kommende år vil Vasac have et særligt fokus på nedenstående punkter.

§103-tilbud (beskyttet beskæftigelse)

Vasac har vanskeligt ved at skaffe eksterne praktikpladser og job på særlige vilkår, da der er få mellemstore virksomheder i området, og der samtidig er et generelt stort behov for praktikpladser.

Der skal ofte meget støtte til for at sikre en inkludering og en tilknytning til det "normale" arbejdsmarked for den enkelte borger, og for at sikre dem en mere permanent arbejdsplads.

Det kan betyde, at borgeren kan komme til at føle sig alene, hvis han eller hun arbejder i en mindre virksomhed, og derfor kan ønske at komme tilbage til et tilbud i Vasac-regi.

For at imødegå det arbejde Vasac for, at der bliver flere muligheder for, at der kan være mindre grupper af borgere på virksomheden støttet af Vasacs personale, som det eksempelvis er tilfældet på Hotel Højbysø.

§104-tilbud (aktivitets- og samværstilbud)

Borgergruppen er meget forskellig, med forskelligartede, individuelle behov og formåen, hvor ressourcerne ikke altid kan løfte de udfordringer, borgeren har. Det vurderes, at der vil kunne skabes en mere intensiv, sammenhængende og målrette indsats, hvis indsatsen blev tilrettelagt endnu mere tværgående, mellem de forskellige fagpersoner tilknyttet den enkelte borger.

Vasac vil derfor i det kommende år arbejde videre med dette. Det er imidlertid klart, at vi ikke kan gøre det alene, men har behov for, at de øvrige kommunale centre og enheder også vælger at prioritere arbejdet med at udvikle sammenhængende borgerforløb.

STU Odsherred

Vi har haft vanskeligt ved at finde eksterne praktikpladser til denne målgruppe. Det skyldes blandt andet, at der er mange aktører i forhold til unge og erhverv.

Derfor har STU i Odsherred i højere grad anvendt interne praktikpladser, dels på Væksthuset og dels på Thorshøj, for at eleverne kan være en del af et arbejdsfællesskab og få et arbejdsmarkedskendskab.

Perspektivering

Vasac har mange forskellige borgere med mange forskellige udfordringer og udviklingsmuligheder. Der er et udpræget individuelt fokus på alle borgere, og der er fokus på deres muligheder for at få sat deres kompetencer i spil og derved give dem oplevelsen og forståelsen af, at de også er en del af et fællesskab og har muligheder for at bidrage.

Vasac har med sine mange aktiviteter også mange forskellige samarbejdspartnere. Vi er derfor også afhængig af, at det omkringliggende samfund, herunder både private og offentlige arbejdspladser, har en forståelse for denne særlig borgergruppe og er indstillet på at bidrage til, at Vasac kan skabe de bedste rammer og muligheder for den enkelte borger.

Mange praktiske opgaver udføres for Odsherred Kommune af enkelte håndværkere eller mindre virksomheder. Her kunne der blive flere beskæftigelsesmuligheder, hvis kommunen gik i dialog med håndværksmestrene om muligheden for i mere struktureret form at skabe praktikpladser og beskæftigelse.

En sådan dialog kunne give grundlag for, at virksomhederne ville være mere åbne for, at der også kan være beskæftigelsesmuligheder for de borgere, som er tilknyttet Vasac.

Det kunne for eksempel være i form af beskyttet beskæftigelse eller mindre entrepriser udført af en gruppe borgere.

Odsherred Kommune som virksomhed er den største arbejdsplads i Odsherred med mange funktioner og mange forskellige opgaver, som ville kunne være en del af dette fokus. Her kunne laves mindre grupper af borgere, som løste en eller flere opgaver forskellige steder i kommunen.

Eksempelvis kunne en mindre gruppe af borgere stå for oprydning efter møder, opfyldning af papir i printer- og kopimaskiner, vedligeholde og vande blomster, almindelige oprydningsopgaver osv.

Individuelle og tilpassede kommunikationshjælpemidler er afgørende for, at borgerne kan give udtryk for, hvilke ønsker de har, og hvilke behov de gerne vil have understøttet.

Den teknologiske udvikling kan understøtte dette, men det vil kræve et fokus på, hvilke hjælpemidler der skal anvendes til den enkelte borger, og det skal ske i et tværfagligt samarbejde, så det sikres, at borgeren kan bruge sin kommunikationsform, uanset hvor pågældende er.

Med udgangspunkt i ovenstående fokuspunkter og perspektivering vil Vasac aktivt og fremadrettet have disse punkter som udgangspunkt.

Der er flere muligheder og indsatser som Vasac kan iværksætte, hvor løsninger skal ske i et tværfagligt samarbejde, og hvor indsatsen kan skabe nye og bedre løsninger.

Vasac vil tage initiativer til drøftelser med borgernes bosteder, Socialpsykiatrien, Voksenafdelingen-Myndighed, hvor Vasac ser en udviklingsmulighed for løsning af den fællesopgave omkring borgeren.

